

De bescherming van cultureel erfgoed onder water:

Een analyse van de Belgische wetgeving

Thary Derudder
Vakgroep Europees, Publiek en Internationaal recht – Maritiem instituut
Universiteit Gent

De bescherming van het cultureel erfgoed onder water

1) Wet ter bescherming van cultureel erfgoed onder water

Wat is erfgoed volgens deze wet?

Wat te doen bij een vondst?

Wat is er reeds gevonden en gemeld?

Hoe zit het met eigendomsrechten?

2) Implementatie van UNESCO 2001

3) Uitdagingen voor de toekomst

Wet ter bescherming van cultureel erfgoed onder water

Op 5 augustus 2013 ratificeerde België de UNESCO 2001 Conventie en implementeerde deze in de wet ter bescherming van het cultureel erfgoed onder water van 4 april 2014 en in het Koninklijk besluit van 25 april 2014

Twee ministeriële besluiten: West-Hinder en HMS Wakeful

Wat is cultureel erfgoed onder water?

Vondsten:

Elke ontdekking van sporen van menselijke aanwezigheid met een cultureel, historisch of archeologisch karakter die zich deels of volledig, tijdelijk of permanent onder water bevinden

Belgische territoriale zee: geen tijds criterium

Belgische EEZ of continentaal plat: minimum 100 jaar onder water

Wat te doen bij een vondst?

Het is verboden de vondst **intentioneel** boven water te brengen!

Zonder verwijl melden aan de ontvanger van het cultureel erfgoed onder water via www.vondsteninzee.be of gouverneur@west-vlaanderen.be

=> Hij legt een publiek toegankelijk register aan en maakt een onderzoeksrapport voor de minister

=> Protocol met het agentschap Onroerend Erfgoed

Wat is reeds gemeld onder deze wet?

Reeds 15 meldingen tussen juni 2014 en 24 oktober 2014:

- Resten UB-I type duikboot
- Rest begraven houten vaartuig
- Fragment koperen romplaat en koperen nagel
- Stuk landingsgestel
- ...

Bescherming van de vondst

De bevoegde federale minister beslist autonoom of een vondst al dan niet onderwater cultureel erfgoed is:

Indien niet => de vinder wordt de eigenaar (uitz. Staatsschepen)

Indien wel => *in situ* bewaring
=> geen *in situ* bewaring => bepalen wie de eigenaar is

Eigendomsrechten

De oorspronkelijke eigenaar op het ogenblik van het zinken: binnen de 9 maanden, na betaling van alle kosten **OF**

Een openbaar bestuur, een instelling van openbaar nut of een erkend museum: binnen de 9 maanden, na betaling van alle kosten **OF**

Oorspronkelijke eigenaar **en** een publieke entiteit/museum
=> onderling akkoord over de waarde van het erfgoed die moet worden vergoed aan de oorspronkelijke eigenaar
=> geen onderling akkoord **OF**

Niemand eist het eigendomsrecht op => de vinder kan eigenaar worden

Eigendomsrechten

Na het verstrijken van de termijn van 9 maanden:

Voorstel ontvanger aan minister over de toepassing van artikel 10-13 wet cultureel erfgoed onder water.

Na controle wettelijke voorwaarden: ontwerp Koninklijk Besluit

De eigenaar moet het erfgoed opslagen, bewaren en beschermen met het oog op conservering op lange termijn!

Implementatie van de UNESCO 2001 Conventie voor de bescherming van onderwater cultureel erfgoed

Implementatie UNESCO 2001

De voornaamste beginselen zijn geïmplementeerd, maar:

- Er is niets vermeld over werkzaamheden met ongewenste neveneffecten op het cultureel erfgoed onder water

Implementatie UNESCO 2001

De voornaamste beginselen zijn geïmplementeerd, maar:

- De verplichting om vondsten uit de EEZ of vanop het continentaal plat van een andere staat te melden is niet overgenomen

Implementatie UNESCO 2001

De voornaamste beginselen zijn geïmplementeerd, maar:

- Het is niet volledig duidelijk in welke mate en op welke manier consultatie van, en samenwerking met andere staten zal plaatsvinden

Uitdagingen voor de toekomst

- Samenwerking met andere staten?
- Welk soort erfgoed gaan we op welke manier beschermen?
- Controle uitoefenen op de naleving van de wet
– incentives tot het melden van een vondst!

Dank voor uw aandacht.

Vragen?